

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy Ořechov u Brna, okres Brno-venkov

Komenského 4, 664 Ořechov

Identifikátor školy: 600 025 144

Termín konání orientační inspekce: 3. – 6. červen 2002

Čj.	122 468/02-11135
Signatura	ol3zv502

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola byla pod názvem Speciální školy, Ořechov u Brna, okres Brno-venkov zařazena do sítě škol jako příspěvková organizace Rozhodnutím č.j. 12 340/2002-21 ze dne 12. února 2002. Jejím zřizovatelem je Jihomoravský kraj, statutárním orgánem je ředitel, který je jmenován v souladu s platnými právními předpisy. Původně čtyři samostatné zvláštní školy se sloučením staly od září školního roku 2000/2001 jedním subjektem se čtyřmi pracovišti: Ořechov u Brna, Komenského 4; Ivančice Kounicova 70, Rosice; Žerotínovo náměstí 1; Židlochovice. Škola sdružuje speciální mateřskou školu, zvláštní školu, třídu pomocné školy, internát a školní jídelnu. Celková kapacita je uvedena v tabulce č.1:

Tabulka č.1

Speciální mateřská škola	kapacita 7 dětí
Zvláštní škola	kapacita 277 žáků
Třída pomocné školy	kapacita 8 žáků
Školní družina	kapacita 16 žáků
Internát	kapacita 70 lůžek
Školní jídelna	kapacita 100 jídel

Počet tříd a žáků, kteří byli vzděláváni ve škole v době inspekce, ukazuje tabulka č.2:

Tabulka č. 2

Typ školy/vzdělávací program	Třídy	Žáci
Speciální mateřská škola	1	6
Zvláštní škola	23	252
Zvláštní škola/ vzděl. program pomocné školy	0	5

Předmětem orientační inspekce byla speciální mateřská škola, zvláštní škola a školní jídelna.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hospitace proběhly ve speciální mateřské škole i ve třídách zvláštní školy na všech pracovištích. Všeobecně vzdělávací i výchovné předměty ve třídách zvláštní školy byly sledovány v celé šíři a jejich hodnocení je v inspekční zprávě popsáno souhrnně. Samostatně je hodnocena úroveň výuky pracovního vyučování a úroveň výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole.

Mateřská škola

Mateřská škola měla v době inspekce jednu polodenní třídu na pracovišti v Ořechově. K docházce bylo zapsáno šest dětí, přítomny byly tři. Odpolední péče o děti je organizačně zajištěna v rámci internátu.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti vychází z Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy (SPN 1983, používaná publikace nedoceňuje význam osobnostního rozvoje dětí předškolního věku a značně ovlivňuje vzdělávací práci školy ve smyslu zvýšené orientace na jejich výkon). Naplánované cíle výchovně-vzdělávací činnosti (dlouhodobé i krátkodobé)

jsou zaměřeny pro celou skupinu, nevycházejí z individuálních předpokladů jednotlivých dětí. Přitom má škola pro každé dítě podrobně a dobře zpracovanou speciálně pedagogickou diagnostiku, která by byla dobrým východiskem pro každodenní cílenou práci s dítětem na základě individuálního plánu. Osobnostní vývoj dítěte vyučující sleduje a pravidelně pololetně vyhodnocuje. Práce s dětmi ve třídě probíhá na základě ročního plánu výchovné činnosti a dílčích úkolů zpracovaných v týdenních plánech. Ty jsou naplňovány každodenní nabídkou řízených činností prostřednictvím výchovných složek. V dlouhodobé koncepci školy nejsou cíle výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy vůbec zahrnuty.

Výchovně-vzdělávací činnost ve speciální mateřské škole je zajišťována jednou učitelkou s pedagogickou a odbornou způsobilostí pro mateřské školy, ale bez aprobace v oblasti speciální pedagogiky. Učitelka má sice logopedický kurz, ale není zaštitěna žádným odborníkem se speciálně pedagogickým vysokoškolským vzděláním. Individuální rozvoj komunikačních dovedností a komplexní terapeutická péče jsou prováděny v rámci dopolední výchovně vzdělávací práce a to v menším rozsahu než stanoví platný právní předpis. V tuto dobu vypomáhá ve třídě další učitelka bez pedagogické a odborné způsobilosti. Prostorové **podmínky** třídy, její vybavení nábytkem, hračkami i pomůckami odpovídají požadavkům výchovně-vzdělávací činnosti. Také veselá výzdoba výtvarnými pracemi dětí přispívá k příjemnému a milému prostředí, které působí vkusně a bezpečně. Určitým nedostatkem je sociální zařízení, které užívají společně děti mateřské školy a dívky zvláštní školy a které svou výškou neodpovídá vzrůstu dětí předškolního věku. Režim dne je zpracován na konkrétní podmínky školy. V průběhu dne jsou sice dodržovány doporučené intervaly pro stravování, ale pobyt venku je zkracován. Vzhledem k zajištění plynulého střídání činností působí organizační přechody dětí v době jídla (do společné jídelny v přízemí školy) velmi rušivě a vedou ke zbytečným prostojům. Estetice stolování a pitnému režimu není věnována dostatečná pozornost. Poměr řízené a spontánní činnosti (i když na sebe volně nenavazovaly) lze hodnotit ve vztahu k dopolední programové nabídce jako vyrovnaný. Vhodné je denní zařazování krátkých tělovýchovných cvičení. Systémově však není pro děti v rámci jejich přechodu do internátu po obědě vytvořen prostor pro odpolední relaxaci, což je z hlediska zdravého vývoje dětí předškolního věku nezbytné.

Průběh činnosti byl veden tradičním způsobem s využíváním klasických metod práce. Pro spontánní hry a aktivity dostávaly děti příležitost při ranním scházení. Probíhaly podle vlastní volby dětí a vstup učitelky byl nenásilný a pouze upřesňující. Pozitivem byla příjemná a přátelská atmosféra ve třídě. Učitelka svým klidným, trpělivým a vstřícným přístupem navozovala dětem rodinné prostředí a bylo zřejmé, že jim toto prostředí vyhovuje a cítí se ve škole dobře. Citové působení na děti (pochvala, povzbuzení, poskytování jistoty a bezpečí v rozhodování v jejich projevech) velmi dobře plnilo svoji funkci. V navozování řízené činnosti stavěla učitelka na vnější motivaci prostřednictvím leporel, obrázků a výtvarného materiálu. Byla prováděna cílevědomě, frontálním způsobem pro všechny děti současně a byla těsně spjata s citovou výchovou. Děti, které přicházejí do zařízení jsou ve své většině ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, jejich dovednosti a návyky bývají málo rozvinuté a upevněné. V řízené činnosti proto učitelka zaměřila pozornost především na vytvoření strukturovaného systému práce s respektováním individuálních možností dětí. Takto organizovaná činnost umožňovala každému dítěti aktivní účast a seberealizaci, přestože byla podněcována instrukcemi učitelky. Hodnocení bylo průběžné, převážně pozitivní s oceňováním snahy dětí a ovlivňovalo celkovou atmosféru ve třídě. Velký důraz byl kladen na osobní hygienu, užívání zdvořilostních a sebeobslužných návyků. Individuální logopedická péče se v průběhu inspekce jevila málo efektivní stejně jako speciálně pedagogická cílená péče ve smyslu komplexního přístupu k zařazovaným dětem.

V průběhu spontánních a řízených činností ve třídě byla příjemná, srdečná atmosféra. Vztahy mezi dětmi a mezi dětmi a učitelkou se jeví jako přátelské a vstřícné. Zklidňující hlasový projev učitelky, konkrétní pokyny směrem k dětem posilovaly identitu dětí, jejich schopnost navazovat sociální kontakty. V průběhu celého dopoledne měla učitelka s dětmi velmi úzký verbální i neverbální kontakt, k dětem byla velmi trpělivá, vlídná a empatická. Pouze v řízené činnosti převažoval někdy verbální projev učitelky nad projevem dětí a kladené otázky nebyly promyšleny vždy tak, aby rozvíjely aktivní slovní zásobu dětí a vedly k volnému vyjadřování.

Plánování, personální a psychohygienické podmínky vzdělávacích činností mají průměrnou úroveň, materiálně technické podmínky jsou velmi dobré. I přes dílčí nedostatky v organizaci režimu dne je průběh výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole hodnocen jako velmi dobrý. Jako průměrná je však hodnocena individuální reedukační péče.

Všeobecně vzdělávací a výchovné předměty ve třídách zvláštní školy

Z hlediska **plánování** probíhá vyučování na všech pracovištích ve všech předmětech v časové dotaci, která odpovídá schváleným učebním plánům. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami. Učitelé mají do jednotlivých předmětů pro přesnější rozčlenění učiva a zajištění návaznosti mezi ročníky vytvořeny tematické plány, které jsou obsahově spíše formální, málo zohledňují složení tříd a možnosti jednotlivých žáků. To však bylo velmi dobře zahrnuto do bezprostřední přípravy vyučujících na hodiny, která byla většinou promyšlená a umožňovala vnitřní diferenciaci při výuce.

Personální podmínky jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti velmi dobré. I když část učitelů, v jejichž hodinách se uskutečnily hospitace, nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané příslušnou právní normou, kvalita výuky tím podstatně ovlivněna nebyla. Někteří z nekvalifikovaných učitelů si vzdělání doplňují formou dálkového studia a do výuky vnášejí nové způsoby práce s žáky založené na metodách aktivního učení, v některých případech pak nedostatek ve vzdělání do určité míry kompenzuje osobní nasazení a vztah k žákům popř. dlouholetá praxe.

Prostorové podmínky se na jednotlivých pracovištích lišily. Pouze v Ořechově byla budova, kterou škola využívá, účelově postavena a prostory tříd jsou vcelku optimální. Ostatní pracoviště jsou umístěna v budovách postavených k jiným než vzdělávacím účelům (zámek, vily). S tím souvisí i prostorové možnosti tříd a zázemí pro pomůcky atd. Některé třídy jsou malé a není možné v nich vytvořit relaxační prostor pro žáky, ve třídách není vždy tekoucí voda apod. Nejsou kabinety pro pomůcky. Nejobtížnější situace je z tohoto hlediska v Ivančicích. Pedagogové jednotlivých pracovišť se s tímto problémem vyrovnávají různě, ale vcelku se jim s větší nebo menší úspěšností daří školu velmi pěknou výzdobou chodeb i učeben zútulnit. V Ořechově byla v době inspekce instalována výstava žakovských prací ze všech pracovišť spolu s keramickými sochami, které žáci vytvořili v rámci dlouhodobého projektu volnočasových aktivit. Stejně i na ostatních pracovištích byly základem výzdoby školy práce žáků. Vybavení žakovským nábytkem je odpovídající i když různě opotřebované. Podobné je to i s vybavením pomůckami. V hospitovaných hodinách vyučující využívali pomůcky poměrně málo, většinou to byly pomůcky vyrobené vlastními silami nebo doplňkové texty popř. manipulační pomůcky. Na dvou pracovištích jsou i učebny s výpočetní technikou, práce s počítačem však nebyla využita v žádné z hospitovaných hodin. Pouze v Ořechově má škola svou tělocvičnu, na ostatních pracovištích jsou využívány náhradní prostory nebo tělocvična

pronajatá.

Psychohygienické podmínky se na jednotlivých pracovištích výrazně nelišily. Byly samozřejmě ovlivněny prostorovými možnostmi jednotlivých škol. Většina hospitovaných hodin byla vhodně členěná, tempo výuky bylo přiměřené znalostem a schopnostem žáků. Nedostatkem v průběhu výuky bylo pouze ojedinělé zařazování psychorelaxačních chviliek k uvolnění žáků, přestože mnozí z nich byli v průběhu hodin unaveni a nedokázali se již plně soustředit na probírané učivo.

V převážné většině tříd byli zařazeni žáci dvou ročníků. **Organizace** výuky byla ve většině hodin dobře promyšlená a žáci jednotlivých ročníků střídavě pracovali pod přímým vedením učitele nebo samostatně zpracovávali zadané úkoly. Volené **metody a formy** práce byly většinou založeny na frontálních přístupech, práci s učebnicí nebo pracovními listy. Nároky kladené na žáky byly přiměřené jejich možnostem a pro splnění zadaných úkolů měli dostatečný čas. Ve třídách vyšších ročníků se vyučujícím nedařilo vždycky propojovat mezipředmětové vztahy a učivo s životními zkušenostmi žáků. To se však dobře vedlo ve sledovaných hodinách, kdy vyučující využívali metody aktivního učení a cíleně žáky vedli k vyjadřování vlastních názorů, ke kooperaci a vyhodnocování poznatků. Poměrně málo měli žáci možnost pracovat s pomůckami, častěji byli odkázáni na svoje představy. Úroveň jejich znalostí si učitelé prověřovali tradičními způsoby, zejména odpovědí na pokládané otázky a prací na pracovním listě. Byli však důslední a individuálně se věnovali těm, kteří měli s fixací probrané látky potíže. Ve třídách, kde byli žáci vyučováni podle dvou vzdělávacích programů se výuku dařilo velmi dobře diferencovat prostřednictvím rozdílných úkolů. Ve všech třídách využívali vyučující individuální přístupy k žákům a dávali jim možnost zažívat úspěch při plnění školní práce. Vstupní **motivace** v některých navštívených hodinách zcela chyběla, byla nahrazena pouhým sdělení obsahu a cíle hodiny. Velice dobrou úroveň měla průběžná motivace, většinou vycházející z životních zážitků žáků. Byla pozitivně zaměřena stejně jako **hodnocení** výsledků žáků. Ne všichni učitelé pracovali cíleně s chybou, žákům však podávali důsledně zpětnou vazbu. Také sebehodnocení bylo možné pozorovat v hodinách ojediněle, většinou k němu žáci vedeni nebyli. V některých hodinách chybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení hodiny. Z hlediska **interakce** byl ve sledované výuce patrný velmi pěkný vztah mezi učiteli a žáky, založený na vzájemné důvěře a respektu. Až mimořádná zdvořilost a slušnost žáků svědčila o velké pozornosti, kterou učitelé této oblasti věnují. Péči věnují také rozvoji **komunikace**. Častěji probíhala mezi učitelem a žákem, kdy měli žáci většinou dostatečný prostor pro zformulování a vyjádření své odpovědi, méně často probíhala komunikace mezi žáky navzájem. Učitelé svými otázkami cíleně podporovali rozvoj obsahové složky řeči žáků. Vynikajícím způsobem se to dařilo ve sledovaných hodinách, v nichž byly využity metody aktivního učení.

Plánování a příprava výuky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré, stejně jako personální a psychohygienické podmínky. Materiální podmínky jsou průměrné.

Průběh výuky byl v organizaci, způsobech hodnocení, uplatňované komunikaci a interakci hodnocen jako velmi dobrý, ve využívaných metodách a formách práce, stejně jako v motivaci byl hodnocen jako průměrný.

Pracovní vyučování

Výuka pracovního vyučování byla hospitovaná na většině pracovištích, ve všech jednotlivých složkách tohoto předmětu.

Výuka předmětu je **plánovaná** v souladu se vzdělávacími dokumenty realizovaného učebního programu. Vyučující sledovaných předmětů mají zpracované rámcové časově-tematické plány učiva. Jejich prostřednictvím je vytvořen předpoklad pro kontinuitu výuky předmětu. Příprava výuky na jednotlivé hodiny byla velmi dobrá.

Personální podmínky jsou celkově velmi dobré. Výuka je zabezpečena v převažující míře učiteli s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. **Materiální podmínky** jsou na jednotlivých pracovištích dosti rozdílné především z prostorových důvodů. Všechna pracoviště však mají takové podmínky, aby mohly být požadavky vzdělávacího programu naplněny. Nejméně příznivé jsou v Ivančicích, lepší v Židlochovicích a Rosicích a nejpříznivější v Ořechově. Všechna pracoviště však poskytují v rámci pracovního vyučování žákům určitý nadstandard. Tři pracoviště mají keramickou vypalovací pec, dvě z nich i samostatnou výtvarnou popř. keramickou dílnu. Žákům nejvyššího ročníku z pracoviště v Rosicích a Ivančicích dává škola možnost získávat v rámci předprofesionální přípravy další praktické zkušenosti v reálném pracovním prostředí výrobní firmy (produkce květin) a v několika řemeslných oborech na středním odborném učilišti. **Psychohygienické podmínky** výuky byly celkově velmi dobré, vyučující dbali na jejich dodržování.

Průběh a organizace hospitovaných hodin odpovídaly věku žáků, stanoveným cílům výukových hodin či bloků. Pokyny a instrukce vyučujících byly srozumitelné a jasné, ověřovali si jejich pochopení žáky. Metody práce byly účelově voleny, směřovaly k rozvoji práce schopnosti a samostatnosti žáků, byly přiměřené a diferencované vzhledem k věkovým i specifickým zvláštnostem jednotlivců a podmínkám tříd. Většina žáků pracovala samostatně. Jejich pracovní postupy a zručnost svědčí o systematickém posloupném vytváření pracovních dovedností a návaznosti učiva. Prostřednictvím výuky ovlivňovali vyučující i sociální kompetence žáků, využívali přirozené výukové situace k podněcování spolupráce ve dvojicích, povzbuzovali v žácích pocit zodpovědnosti za odvedenou práci. Přitom však žáky nemanipulovali a nechali je pracovat samostatně, pokud měli tuto potřebu. Organizace výuky respektovala individuální tempo žáků a diferenciací úkolů popř. výrobků dávali učitelé možnost všem k zažívání pocitu úspěšného uplatnění.

Úvodní motivaci užívali učitelé pouze v některých hospitovaných hodinách. Průběžnou motivaci však využívali častěji. V dílenských pracích motivovali žáky častou aplikací mezipředmětových vztahů. Hodnocení činnosti žáků i kvality výrobku bylo pozitivně zaměřeno a vhodně průběžně i na závěr vyučovacího bloku zařazováno. Otevřený a oboustranně vstřícný vztah mezi vyučujícími a žáky, přirozená autorita učitelů vnášely do hospitovaných hodin příjemnou pracovní atmosféru. Vyučující se snažili rozvíjet komunikativní dovednosti zařazováním diskusí o tom, jakými pracovními postupy budou realizovat zadané úkoly. Žákům bylo umožněno individuální řešení úkolu nad rámec povinné činnosti.

Výuka pracovního vyučování je ve sledovaných oblastech stejně jako celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Průběh a výsledky vzdělávání jsou ve svém celku hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Škola ve své podobě existuje druhým školním rokem. Původně čtyři samostatné školy byly v září roku 2000 sloučeny do jednoho subjektu pod Zvláštní školu Ořechov u Brna. Vedením byl pověřen stávající ředitel této školy. Speciální školy řídí liberálním způsobem a zodpovědnost i kompetence systémově přenáší na své zástupce s cílem posilování identity každého pracoviště s ohledem na místní podmínky a historii původních škol. Pověření zástupci ředitele školy pro každé pracoviště mají v rámci organizace vytvořené podmínky pro řízení výchovně-vzdělávacího procesu i pro vedení pedagogických i ostatních pracovníků. Spolu s ředitelem speciálních škol vytváří vyvážený tým spolupracovníků s jasně danými pravidly a strukturou. Ve všech třídách probíhá výuka v souladu se schválenými vzdělávacími dokumenty, kterými jsou Vzdělávací program pro pomocné školy č.j. 24 035/97-22 a Vzdělávací program pro zvláštní školy č.j. 22 980/97-22.

S filosofií zachovat identitu jednotlivých pracovišť přistupuje vedení i k **plánování** rozvoje speciálních škol v dlouhodobém, střednědobém i krátkodobém horizontu. Pro každé pracoviště zpracovávají zástupci ředitele samostatnou koncepci, roční i krátkodobé plány tak, jak vyhovují místním podmínkám a potřebám výchovně-vzdělávacího procesu. Vycházejí z analýzy stavu školy a korespondují s potřebami a situací jednotlivých pracovišť. Koncepce pracoviště v Ořechově nezahrnuje směřování mateřské školy jako jedné významné součásti výchovy a vzdělávání. Zastřešující koncepce která by formulovala cíle a záměry společné všem pracovištím prozatím není vytvořena.

Organizační uspořádání škol i jejich informačních systémů je účelné a umožňuje efektivní fungování celého komplexu. Každé pracoviště má samostatnou organizaci provozu, výchovně-vzdělávací činnosti, vnitřních informačních systémů i mechanismů pro kontakty s veřejností. Všechna pracoviště se výrazně prezentují na veřejnosti různými formami společných mimoškolních aktivit jako jsou výstavy, divadelní představení, společné kroužky pro vlastní žáky i žáky školy základní, sportovní akce apod. Přitom je však systémově dán režim pro jednotné vystupování Speciálních škol jako subjektu a jejich profilaci k veřejnosti odborné, laické i rodičovské. Společné setkávání žáků a pedagogů všech škol se děje pravidelně na sportovních dnech, které jsou v průběhu školního roku měsíčně školami organizovány a kterých se účastní i další zvláštní škola z okresu Brno-venkov. O činnosti jednotlivých pracovišť odpovídajícím způsobem vypovídají jednotlivé výroční zprávy o činnosti. Nechybí ani souhrnné zhodnocení za speciální školy týkající se společných problémů a jevů.

Osobní dokumentace žáků a třídní dokumentace jsou na všech pracovištích vedeny řádně, stejně jako ostatní povinná dokumentace. Některé dílčí nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce.

Pro všechna pracoviště je příznačná široká nabídka mimoškolní činnosti, kterou škola nabízí žákům v odpoledních hodinách a která navazuje na výuku. Žáci jejím prostřednictvím dostávají dosti příležitostí k zažívání úspěchu a k rozvoji sociálních kompetencí. V jejím průběhu se učí spolupracovat a komunikovat se svými vrstevníky (ze školy nebo i z jiných škol) a s dospělými. V Ořechově na výuku navazují volnočasové aktivity internátu, v jejichž rámci žáci pracují na uměleckých dlouhodobých projektech. Do spolupráce jsou zapojeny externí nevládní organizace.

V oblasti **motivace a vedení pedagogů** dává vedení školy důraz na podněcování osobních preferencí i profesionálního zaměření jednotlivých pracovníků. Význam je přikládán iniciativě a samostatnosti a přínosu pro žáky. Každé pracoviště má vybavenou odbornou

knihovnu, celkově má škola velmi široký výběr titulů. Pedagogové se účastní různých seminářů a dostávají i prostor pro rozšiřování své odbornosti a kvalifikace. Kvalitu výuky sledují na jednotlivých pracovištích zástupci ředitele, kteří navrhuji i pohyblivé složky mzdy podle jednotných kritérií. Ta jsou velmi dobře zpracovaná a v souladu s cíly a záměry školy. Ve školách funguje dobře promyšlený **kontrolní systém**, který postihuje všechny důležité oblasti. Pro hospitace je využíván společný formulář, který sice sjednocuje sledované jevy a způsob jejich vyhodnocování, ale je málo přehledný.

Podmínky vzdělávání jsou ve všech oblastech na velmi dobré úrovni. Vynikající je organizační struktura školy, rozdělení zodpovědnosti a kompetencí v rámci jejího vedení.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ke zhodnocení efektivnosti využívání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu bylo stanoveno období kalendářního roku 2001.

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Dotace ze státního rozpočtu ve výši 14 580 tis. Kč, která byla Speciální škole poskytnuta ze státního rozpočtu pro rok 2001, byla v průběhu roku využita v souladu s účelem poskytnutí. Podíl na celkových neinvestičních výdajích činil 88,5 %. Č byly zúčtovány v souladu se zákonným předpisem a odvedeny v řádném termínu na bankovní účet poskytovatele. Z porovnání rozpisu rozpočtu za sledované období s výkazem zisku a ztráty Úč OÚPO 4-02 a výpisem zkrácené hlavní knihy k 31. prosinci 2001 bylo zjištěno, že prostředky státního rozpočtu na mzdy byly vyčerpány na 99,99 %, zákonné odvody byly vyčerpány na 99,13 % a prostředky na ostatní neinvestiční výdaje (dále ONIV) na 101,51 %. Přecherpání bylo pokryto finančními prostředky uspořenými na zákonných odvodech. Ušetřené mzdové prostředky byly zúčtovány v souladu se zákonným předpisem a odvedeny v řádném termínu na bankovní účet poskytovatele.

V roce 2001 bylo hospodařením dosaženo zisku – 271,4 tis. Kč a to úsporami finančních prostředků poskytnutých zřizovatelem na provoz.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Z účetní evidence vyplývá, že rozpočet na platy byl překročen o 79 Kč. Ve skutečnosti však byla tato částka uhrazena z prostředků zřizovatele. V tomto případě se jedná o nevhodně zvolenou analytickou evidenci prostředků na platy, v jejímž důsledku byl také nepřesně vyplněn statistický výkaz P 1-04. Prostředky určené na ostatní platby za provedenou práci byly využity na 99,6 % a uspořená částka byla vrácena do státního rozpočtu. U limitu počtu zaměstnanců byla vykázána úspora 0,346 zaměstnance (přepočtený počet). Vyplácení jednotlivých složek mzdy, nárokových i nenárokových, probíhá v souladu s platnými předpisy, stejně tak v souladu s těmito předpisy je zpracován vnitřní mzdový předpis, kterým se škola řídí. Správnost zařazení pracovníků do platových tříd a stupňů byla ověřena u namátkou vybraných pedagogických pracovníků. V této oblasti nebylo zjištěno porušení závazných právních předpisů. Osobní příplatky a odměny, poskytnuté pracovníkům, byly doloženy dekrety a řádným zdůvodněním. Nenárokové složky platu (osobní příplatky a odměny) byly v kontrolovaném období r. 2001 vyplaceny v poměru 70% a 30%.

Hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb bylo v roce 2001 upraveno zásadami čerpání a rozpočtem. Namátkovým ověřením čerpání fondu nebylo zjištěno porušení platného právního předpisu.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Z finančních prostředků určených na ONIV bylo použito na nákup učebnic, školních potřeb 15 %, na pořízení knih a učebních pomůcek 72,8 %, na cestovní výdaje 10,9 % a na výdaje spojené se stravováním dospělých strážníků 1,3 %. Ve skutečnosti byly ONIV oproti rozpočtu čerpány na 101,51 %, což bylo umožněno přesunem nedočerpaných prostředků na zákonné odvody do rozpočtu ONIV. V přepočtu na jednoho žáka bylo za učebnice a školní potřeby vydáno 312,90 Kč; za učební pomůcky a knihy 1523,00 Kč; na cestovné 227,30 Kč.

Pracovnicím školní kuchyně jsou v souladu s platnými právními předpisy a na základě vnitřní směrnice poskytovány osobní ochranné pracovní prostředky

Účetní jednotka účtuje v soustavě podvojného účetnictví, řídí se ustanoveními zákona o účetnictví v platném znění a vydaným opatřením ministerstva financí, které stanoví účtovou osnovu a postupy účtování pro příslušný rok. Namátkou vybrané účetní doklady související s čerpáním ONIV ze státního rozpočtu splňovaly všechny náležitosti vyplývající z platného právního předpisu.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Rozpočtovým opatřením č. 027 ze dne 25. října 2001 byly organizaci přiděleny ze státního rozpočtu účelově určené finanční prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků v roce 2001. Tyto finanční prostředky nebyly vůbec použity, byly vráceny na účet poskytovatele v celé výši v rámci finančního vypořádání dotací poskytnutých transferem Krajským úřadem Jihomoravského kraje, odborem školství dne 6. února 2002.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

V roce 2001 základní škola neobdržela ze státního rozpočtu žádné investiční prostředky.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Za hodnocené období roku 2001 nebyla výroční zpráva zpracována v rozporu s příslušným právním předpisem.

Školní jídelna

Hodnocení podmínek a organizace stravování

Školní jídelna je umístěna v přízemí budovy školy v Ořechově. Stravovací zařízení poskytuje oběd dětem a žákům speciálních škol i zaměstnancům pracoviště v Ořechově a Ivančicích v době školního vyučování. Mimo to zajišťuje celodenní stravování 61 dětem a žákům ubytovaných na internátě. Celodenní stravování probíhá v jídelně školy v Ořechově, do speciální školy v Ivančicích je strava dovážena pracovníkem školy v termínových obdobích a vydávána ve výdejně. Výdej všech denních jídel provádí pracovnice školní jídelny s platným zdravotním průkazem. Za plynulý a hospodárný chod školní jídelny je odpovědná ředitelka školy vedoucí školní jídelny, která tuto činnost vykonává na částečný pracovní úvazek. Služby cizím strážníkům jídelna neposkytuje.

Prostory varné kuchyně jsou již dlouhodobě v provozu a tomu odpovídá celkový stav zařízení. Většina varného a technologického vybavení kuchyně je původní, ale dosud plně

funkční a dobře udržované. Podle finančních možností školy byla značná část vybavení obměněna. Část kuchyně je využívána jako hrubá přípravná brambor a zeleniny, zde jsou rovněž umístěny lednice k uchovávání potravin. Sklad potravin je situován v prostoru šaten žáků.

Kapacita jídelny činí 100 hlavních jídel, denně je připravováno v průměru 65 obědů. Pro žáky a zaměstnance je připravováno stejné hlavní jídlo, váhově odlišené podle příslušné věkové kategorie. Zaměstnanci odebírají v souladu s platnou právní normou pouze jedno hlavní jídlo denně, tj. oběd nebo večeři v průběhu pracovní směny. Po konzultaci s dětskou lékařkou a rodiči je pro jednoho ubytovaného strávnicka připravována bezlepková dieta.

Výdej stravy je ukončen do tří hodin po ukončení tepelné úpravy pokrmů.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

Strava byla připravována podle receptur pro školní stravování. Z denních výdejků potravin vyplývá, že byly používány potraviny v souladu se stanovenými technologickými postupy a zásadami přípravy stravy pro děti školního věku. Dodržování stanovených výživových norem pomocí výpočtu spotřebního koše potravin v souladu s příslušnou vyhláškou nebylo v roce 2001 vedoucí školní jídelny ověřováno. Z vyhodnocené pestrosti jídelních lístků a skladby hlavních jídel ve dvou náhodně vybraných měsících vyplývá nedostatečné zařazování rybiho a drůbežího masa, zeleniny ve formě salátů, ovoce, mléka a mléčných výrobků jako součást obědů. Skladba celodenního jídelníčku pro ubytované žáky, t. j. pro 80,5 % strávnicků, kdy je podáváno pět jídel denně (snídaně, přesnídávka, oběd, svačina a večeře) vykazuje téměř stejné nedostatky.

Finanční normativy na nákup potravin pro děti a zaměstnance byly v kontrolovaném období stanoveny v souladu s vyhláškou o školním stravování. Čerpání finančního limitu v jednotlivých měsících bylo nevyrovnané. Celkový finanční limit kontrolovaného roku byl překročen o 11 243,06 Kč.

Hodnocení správnosti, úplnosti a věrohodnosti vedení jednotné evidence

Evidence školního stravování je v oblasti skladového hospodářství a výdejků potravin vedena pomocí PC programu GASTRO MANAŽER fa ISIS. Záznamy stravovaných osob a poplatků, hospodaření s finančním limitem na nákup potravin a normování je prováděno písemně na příslušných tiskopisech. I když některé doklady v měsíčním vyúčtování jídelny nebyly zcela vypovídající a přehledné (předpis stravného bez uceleného přehledu o přeplatcích a nedoplatcích stravného) celková evidence hospodaření školní jídelny je průkazná.

Činnost školní jídelny je za sledované období roku 2001 hodnocena jako průměrná.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky státního rozpočtu v hodnocených oblastech byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí využity efektivně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 13. září 2001 včetně dodatku č. 1 ze dne 20. prosince 2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 12 340/2002-21 s účinností od 1. září 2002
- Výkaz o pracovních a mzdových prostředcích v regionálním školství za období 1. - 4. čtvrtletí 2001 ze dne 17. ledna 2002
- Personální dokumentace 32 pedagogických pracovníků - osobní čísla 002, 003, 004, 015, 016, 017, 028, 030, 200, 201, 203, 204, 205, 206, 208, 209, 211, 212, 300, 301, 302, 303, 304, 307, 308, 400, 401, 403, 405, 406, 407, 408.
- Vnitřní mzdový předpis školy ze dne 1. září 2001
- Rozpočet NIV roku 2001 po poslední úpravě, rozpočtové opatření č. 027 ze dne 25. října 2001
- Výpis zkrácené hlavní knihy za rok 2001 ze dne 6. února 2002
- Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (v Kč) sestavená k 31. prosinci 2001 (Úč OÚPO 3-02) ze dne 6. února 2002, Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (v Kč) sestavený k 31. prosinci 2001 (Úč OÚPO 4-02) ze dne 6. února 2002; Příloha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací sestavená k 31. prosinci 2001 (Úč OÚPO 5-02) ze dne 6. února 2002
- Dokument-Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých transferem v roce 2001 ze dne 7. února 2002
- Opis účtového rozvrhu
- Výpisy obrátů na účtech 501.86- Knihy, učební pomůcky; 912.11-FKSP
- Účetní doklady, kterými je doloženo čerpání částí prostředků ze státního rozpočtu: č. FA 10901227, 11001262, 740015, 2382001, 20112001, 2011101, 10100122, 321263, 321343, 321036, 321089
- Rozpočet FKSP na rok 2001 ze dne 6. března 2001
- Směrnice ředitele školy o čerpání FKSP, ze dne 3. ledna 2001
- Výkaz Škol V17-01 o společném stravování dětí a mládeže , ze dne 18. října 2001; výkaz Škol V4b-01 o speciálních školách, ze dne 2. listopadu 2001; výkaz Škol V4d-01 o speciálních školách, ze dne 20. listopadu 2001; výkaz Škol V19-01 o ubytovacím zařízení, ze dne 26. září 2001.
- Výkaz o společném stravování dětí a mládeže Škol (MŠMT) V17-01 podle stavu k 15. 10. 2001
- Výdejky potravin za rok 2001
- Denní přehled stravovaných osob za rok 2001
- Kalkulace věcných a mzdových nákladů pro rok 2001
- Přehled o čerpání finančních norem na nákup potravin v měsíci lednu až prosinci 2001 ve všech kategoriích strávníků
- Finanční normativy školního stravování od 1. 3. 2000
- Vnitřní směrnice o poskytování osobních ochranných pracovních prostředků pro rok 2001

- Koncepce škol, Roční plány pro školní rok 2001/2002,
- Tematické plány
- Dokumentace výchovného poradce, Minimální preventivní program,
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, osobní dokumentace žáků pro školní rok 2001/2002
- Plán a záznamy z pedagogických a provozních porad
- Plán a záznamy z kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2001/2002
- Podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy ČŠI.
- Organizační řád
- Vnitřní řád, Rozvrh hodin
- Přehled žáků, záznamy o žácích
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001

ZÁVĚR

Ve speciálních školách dostávají žáci díky velmi dobré úrovni výchovně-vzdělávací činnosti dostatek příležitostí pro rozvoj schopností a dovedností. Zaměřením pedagogického působení na pozitivní vnímání sebe sama prostřednictvím úspěchů při školní práci i mimoškolních činnostech rozvíjí škola sociální kompetence žáků a cíleně ovlivňuje i jejich chování.

Vedení škol vytváří pro výchovně-vzdělávací činnost velmi dobré podmínky.

Finanční prostředky státního rozpočtu v hodnocených oblastech byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí využity efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Vojtová, Ph.D. v.r.
Členové týmu	Mgr. Marie Koutná v.r.
	PaedDr. Hana Sedláčková v.r.
	Mgr. Jan Dusík v.r.
	Mgr. Jaroslav Krška v.r.

Další zaměstnanci ČŠI ing. Věra Gazárková, Hana Linhartová

V Brně dne 20. června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ..24.června 2002

Razítko

Ředitel školy

Mgr. Leoš Huzlík v.r.

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-07-08	1220537/0211135
Zřizovatel	dtto	dtto

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány